

Memòria Anual 2023

Associació de
Varietats Locals

Mallorca

SUMARI

- 1 Qui som
- 2 Formació
- 3 Difusió i Promoció
- 4 Intercanvis
- 5 Projectes
- 6 Multiplicació de llavors
- 7 Finançament

1 QUI SOM

L'**Associació de Varietats Locals** som una entitat sense ànim de lucre constituïda el 2002 a partir de la proposta de pagesos, tècnics i estudiosos de l'agrobiodiversitat de les Illes Balears, i treballam majoritàriament a Mallorca.

Feim feina per a la **recuperació de les varietats locals** d'hortalissa, llegums, cereals i fruiters, així com dels **coneixements pagesos** que hi van associats.

Promovem el foment de la producció i de la conservació de la biodiversitat cultivada, i la gestió col·lectiva de l'agrobiodiversitat com a patrimoni del poble.

Formam part de [Red de Semillas: Resembrando e Intercambiando](#), xarxa d'entitats amb objectius comuns en l'àmbit estatal.

FER-SE SOCI

Associar-se a l'AVL és una forma de participació que ens ajuda econòmicament, suposant un gran suport social a l'hora de mantenir l'activitat.

Actualment som més de 350 socis i sòcies, **vols formar part i ajudar a l'entitat?** Al nostre web varietatslocals.org trobareu tota la informació sobre nosaltres, com col·laborar i els avantatges que suposa fer-se soci!

També ens trobareu a xarxes socials amb el perfil **@varietatslocals**

2 FORMACIÓ

Cursos sobre agrobiodiversitat i varietats locals.

Febrer-març i novembre-desembre 2023.

9 cursos presencials i 2 en línia.

Jornades d'extracció de llavors d'hortalissa de varietats locals.

Agost-novembre 2023, Porreres.

Jornada d'educació ambiental "L'alzina dolça a Mallorca."

Desembre 2023, Finca pública de Galatzó, Calvià

Tallers a centres escolars de Mallorca.

Gener-juny i octubre - desembre 2023, Mallorca.

Tallers sobre la introducció de varietats locals a l'hort escolar.

3 DIFUSIÓ I PROMOCIÓ

Participació en la *I Jornada Internacional d'Agroecologia i dona*.

10-11 d'octubre 2023, Universitat Politècnica de València.

Participació en el *IX Congreso de la Red Española de política social (REPS)*.

25-27 d'octubre 2023, Palma.

Presentació del projecte *Recuperació, selecció i caracterització de la patata Tramuntana*.

14 gener 2023, Bunyola.

Exposició de la tomàtiga de ramellet a la XVI Diada d'Agricultura Ecològica i a la botiga de Melicotó.
Abril-maig 2023, Porreres i Palma.

Jornada *El repte del distintiu de varietat local*.

14 setembre 2023, Porreres.

Visita per a socis a Can Axartell.

18 novembre 2023, Pollença.

Fires a les quals hem assistit el 2023

23/04 XVI Diada d'Agricultura Ecològica, Porreres.

30/04 Fira de Santa Maria del Camí.

3/06 Diada de Medi Ambient, Palma.

16-17/09 Fira Estatal de la Biodiversitat Cultivada, Múrcia.

7/10 Jornada gastronòmica de les Plantes Oblidades, Igualada.

7-8/10 Fira de la Serra de Tramuntana, Lluç.

29/10 Fira ecològica Santa Eulària des Riu.

8-10/12 Rata Market de Nadal, Palma.

4 INTERCANVIS

Activitats de demostració d'experiències i processos per millorar la conservació i producció de l'agrobiodiversitat de les Illes Balears.

Viatge formatiu a València.

26-28 d'abril 2023.

Viatge per formar-se en tècniques de sanejament de material vegetal i experiències de fruiters i llavors de varietats locals.

Viatge formatiu a França.

22-25 de maig de 2023.

Visita a projectes per a millorar el procés de multiplicació de llavors de varietats locals i tradicionals.

Jornada Gastronòmica de Plantes Oblidades.

7 d'octubre 2023, Igualada.

Participació en la jornada organitzada per Eixarcolant.

4 INTERCANVIS

Taula rodona sobre Experiències de multiplicació i comercialització de llavors.

2 d'abril, Donostia.

Participació en la taula organitzada per la Fundació Cristina Enea.

Trobada de multiplicadors de llavors a nivell estatal.

3 d'abril, Beizama, País Basc.

Visita a experiències de distintius de qualitat de Menorca.

30 d'agost 2023, Menorca.

En el marc el projecte pilot "Innovació en la diferenciació de les varietats locals al mercat local."

XXIV Feria Estatal de la Biodiversidad Cultivada.

16-17 de setembre 2023, Múrcia.

Participació a la fira.

5 PROJECTES

Pack sorpresa.

Una llavor per a cada estació.

Creat amb la col·laboració de [Bri de Palla](#).

El material consisteix en 4 tubets, un per a cada estació. A cada tub hi ha les llavors ecològiques d'una varietat local de la nostra entitat. Aquests lots han estat repartits de manera gratuïta als centres educatius socis de la nostra entitat.

Introducció de l'alzina dolça i els aglans de varietats locals.

Projectes parcialment finançat per la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.

S'han realitzat tallers sobre l'alzina dolça a 6 escoles de Mallorca i una jornada sobre l'alzina dolça a la finca pública de Galatzó. Aquestes activitats s'han realitzat els mesos d'octubre a desembre del 2023.

5 PROJECTES

La col borratxona.

Beca d'Investigació Aplicada BIA 07/20-2.
Amb l'ajuda de FOGAIBA.

Projecte destinat a la selecció i promoció de la col borratxona, varietat local de Mallorca. S'ha duit a terme una breu prospecció de diferents accessions de col borratxona i una selecció a través del cultiu i seguiment de les accessions prospectades, per tal de fer-ne una possible distinció. Això servirà com a punt de partida per poder dur a terme un procés de millora de la col borratxona perquè es pugui estendre el seu cultiu entre tot el sector. Algunes de les millores que es podria aconseguir seria la d'allargar l'època d'espigat, per a poder allargar la temporada de producció, o la d'obtenir cols més primerenques i ben formades.

Càmera de conservació de llavors.

Gràcies a una ajuda de Caixa Colonya.

Dotació de materials varis per a la càmera de conservació de llavors.

5 PROJECTES

Innovació en la diferenciació de les varietats locals al mercat local.

Projecte pilot realitzat amb Planters i Ornamentals Nicolau, Agromart Balear i Pagesos Ecològics de Mallorca S. Coop. Amb l'ajuda de FOGAIBA.

Aquesta investigació ha analitzat diferents casos de marques de qualitat per a varietats locals que s'han dut a terme a les Balears i a altres territoris, i ha estudiat la necessitat de creació d'un distintiu per part del sector agrari mallorquí.

Sa Porgadora. Servei de neteja de gra de varietats locals i ecològic.

Únic centre de neteja de gra ecològic i de varietats locals a Mallorca i a les Illes. Gestionat per nosaltres juntament amb Camp Mallorquí, propietari de les instal·lacions i encarregat de la realització de la neteja del gra. Nosaltres ens encarregam de la gestió, per tal que el projecte funcioni bé i els usuaris del servei quedin satisfets.

5 PROJECTES

La dansa de les llavors.

La germinació del coneixement.

Comissariat artístic del projecte de recerca Daniel Carasso Fellowship “El repte de la digitalització de llavors: sostenibilitat, big data i moviment social per sistemes de llavors de codi obert.” Finançat per la Fundació Daniel i Nina Carasso i la UNED, en col·laboració amb el Museu de la Vida Rural de la Fundació Carulla i Red Planea.

Instal·lació interactiva que identifica l'acte de sembrar, i està formada per diversos elements físics: el continent on plantar, la llavor i la diversitat de les varietats locals, concretament una llavor de cada tipus de cultiu: hortícola, cereal, lleguminosa i fruïter. L'audiència pot interactuar amb l'exposició, a través de la qual aprenen més de cadascuna de les varietats de llavors i de les persones que han ajudat a conservar-les. A la nostra exposició hi ha la veu i imatge de quatre persones que cultiven les varietats seleccionades.

5 PROJECTES

Exposició de la tomàtiga de ramellet com a patrimoni cultural de Mallorca.

Realitzat gràcies a una ajuda LEADER de MallorcaRural.

Exposició on a través de diferents materials i audiovisuals repassam les característiques, història i coneixement que hi ha darrere d'aquesta varietat local. Presentada a diferents espais i a centres educatius.

Son Maiol, finca divulgativa de la biodiversitat cultivada de Mallorca.

Realitzat gràcies a una ajuda LEADER de MallorcaRural.

Instal·lació de quatre panells expositius que donen a conèixer i promocionen algunes varietats locals d'arbres a la finca. Les varietats locals que es podran conèixer són principalment els garrovers, les figueres i la vinya, a més d'altres fruiters i arbres singulars.

5 PROJECTES

Viver d'alzines d'aglà dolç.

Amb l'ajuda de Mallorca Preservation Fund.

Continuació del projecte començat l'any 2022 per a la preservació i multiplicació de les varietats d'alzines d'aglà dolç de Mallorca.

El mes de novembre de 2023 hem iniciat la campanya 2023-24. A través dels cursos de microempelt, hem empeltat més de 800 alzines. Tot això és possible gràcies a persones voluntàries que ens ajuden, tant amb la recollida de mudes i els empelts com amb el manteniment posterior.

Enguany hem tengut un alumne de pràctiques de Biologia de la UIB dedicat a aquest projecte.

5 PROJECTES

ADV Varietats Locals.

Hem posat en marxa l'ADV Varietats Locals, que compta amb una persona com a tècnica en assessorament de plagues i malalties i amb 14 socis i sòcies amb un total de més de 200 ha, de les quals més del 90% són ecològiques.

L'ADV Varietats Locals es centra en cultius hortícoles, llegums i cereals. A més, també es duen a terme alguns assajos i prospeccions de plagues de quarantena a les finques dels socis i sòcies d'aquesta ADV.

5 PROJECTES

Lifeseeding.

Paral·lelament al projecte de multiplicació, a dues parcel·les de dos multiplicadors diferents s'ha dut a terme un assaig on s'han sembrat diferents varietats de cols. Aquestes són la col borratxona, col borratxona petita, col de cabdell, col caputxina, i dues varietats híbrides, per a comparar amb aquestes.

La idea és caracteritzar les quatre varietats locals de col, per a incorporar-les al catàleg de varietats locals de les Illes Balears de l'IRFAP, a més d'estudiar la necessitat de selecció d'aquestes i promocionar el seu consum.

6 MULTIPLICACIÓ DE LLAVORS

20
PAGESOS
MULTIPLICADORS
DE LLAVORS

94
VARIETATS
MULTIPLICADES

27
ESPÈCIES
MULTIPLICADES

11. 155
SOBRES DE
LLAVORS VENUTS

40
ESTABLIMENTS
COL.LABORADORS
AMB LLAVORS A
MALLORCA

1
ESTABLIMENTS
COL.LABORADORS
AMB LLAVORS A
MENORCA

Aquest any hem continuat amb un dels nostres projectes principals, el de multiplicació de llavor de varietats locals. Gràcies a l'**ajuda del voluntariat**, podem dur a terme feines com són l'estoc de la càmera de llavors i l'extracció de les llavors de les diferents varietats multiplicades.

6 MULTIPLICACIÓ DE LLAVORS

AL NOSTRE BANC DE LLAVORS TENIM...

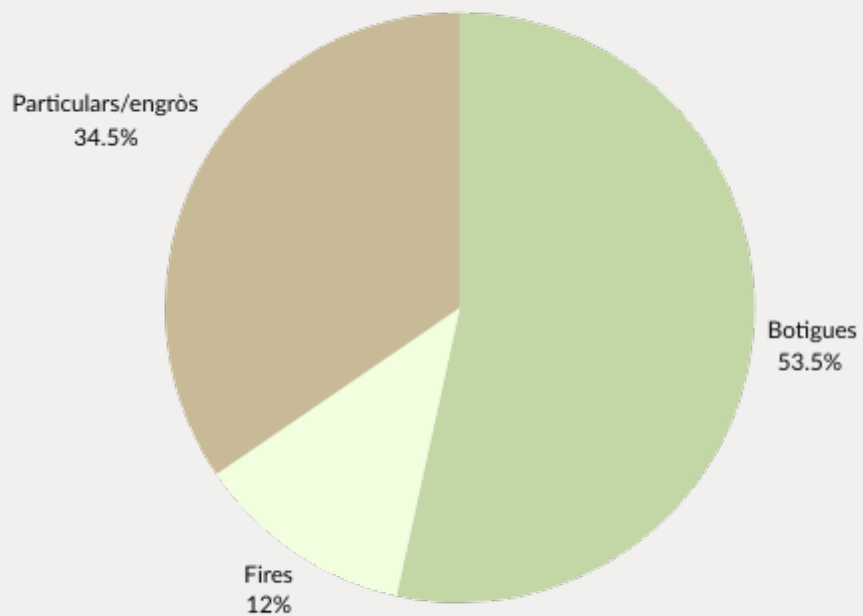
MÉS DE 10.300
SOBRES DE
LLAVORS

UNS 208 KG
DE LLAVOR

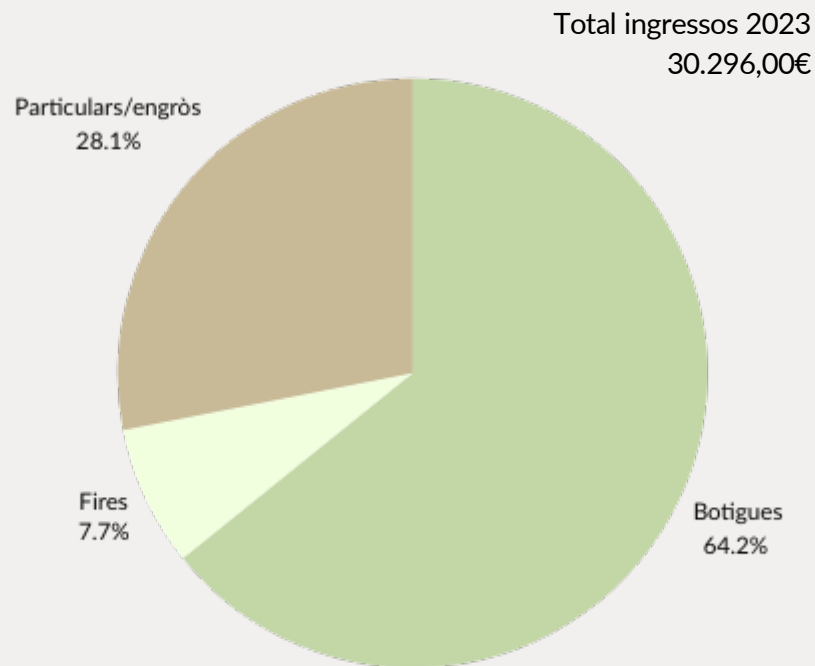

6 MULTIPLICACIÓ DE LLAVORS

Total vendes 2022

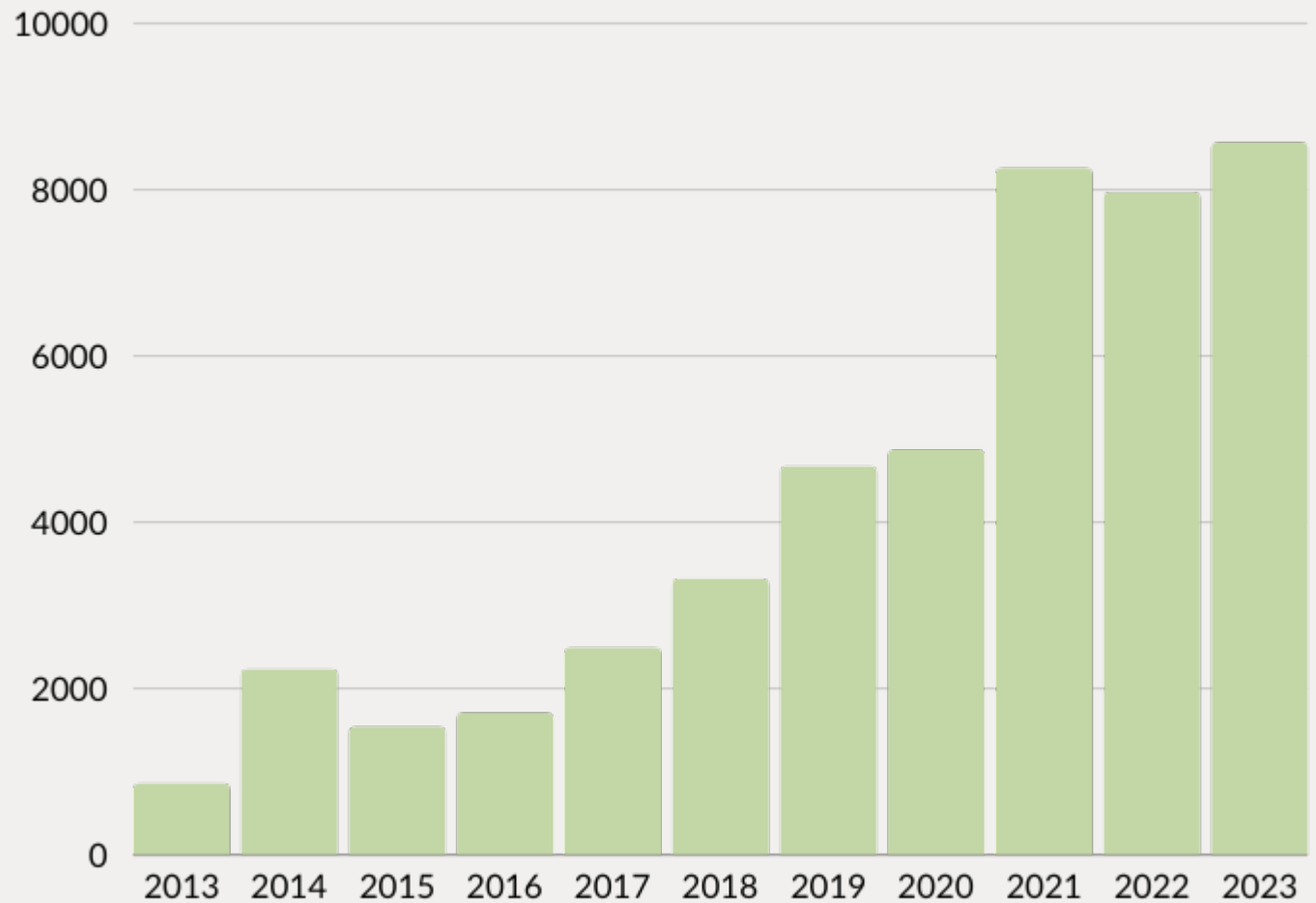

Total vendes 2023

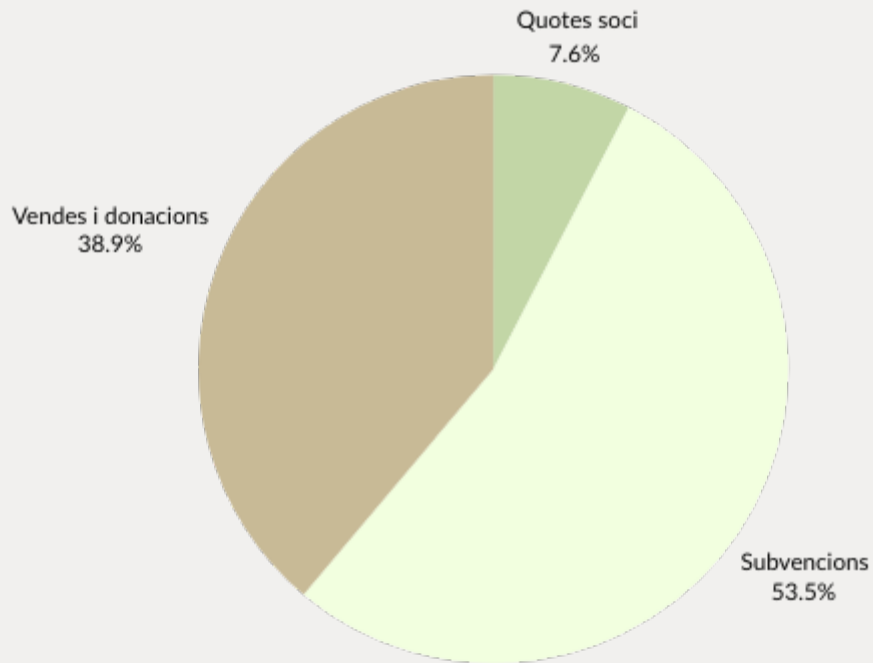
6 MULTIPLICACIÓ DE LLAVORS

Evolució vendes 2013-2023
Nombre de sobres venuts

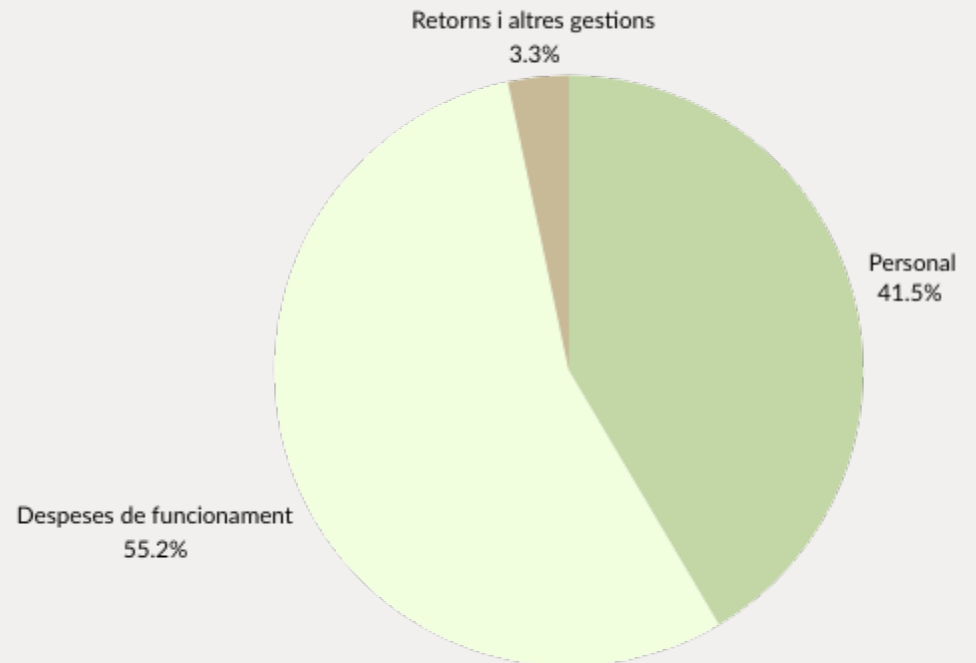

7 FINANÇAMENT

Ingressos 2023

Despeses 2023

7 FINANÇAMENT

Ingressos 2023

Quotes soci	12.532,30 €
Subvencions	218.195,24 €
Vendes i donacions	64.143,80 €

Despeses 2023

Personal	82.772,84 €
Despeses de funcionament	110.111,85 €
Retorns quotes socis i altres gestions	6.628,16 €

CONTACTA AMB NOSALTRES

Adreça Carrer d'en Sala, 13. 07260 - Porreres

Web www.varietatslocals.org

General info@varietatslocals.org

Comandes comandes@varietatslocals.org

Cursos cursos@varietatslocals.org

Telèfons 693 066 858 / 722 782 536 / 623 250 278

Associació de
Varietats Locals
Mallorca